

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

กระท่อนนาปรักสตูล

ทะเบียนเลขที่ สช 67100232

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระท่อนนาปรักสตูล คำขอเลขที่ 65100302 ทะเบียนเลขที่ สช 67100232 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 22 กันยายน 2565

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. 2567

(นายอาวุธ วงศ์สวัสดิ์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๑๑๖๓/๒๕๖๗

ทะเบียนสิ่งปงชีทางภูมิศาสตร์

กระท้อนนาปริกสตูล

Na Prik Satun Santol หรือ Kra Ton Na Prik Satun

(1) เลขที่คำขอ	65100302	ทะเบียนเลขที่	สข 67100232
(2) วันที่ยื่นคำขอ	22 กันยายน 2565	วันที่ขึ้นทะเบียน	22 กันยายน 2565
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดสตูล	ที่อยู่	ศาลากลางจังหวัดสตูล ถนนสตูลธานี ตำบลพิมาน
อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล 91000
(4) รายการสินค้า	กระท้อน		
(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า	คำนิยาม		

กระท้อนนาปริกสตูล หรือ Na Prik Satun Santol หรือ Kra Ton Na Prik Satun หมายถึง กระท้อนพันธุ์อีล่า พันธุ์ปุ๋ยฝ้าย พันธุ์นิ่มนวล พันธุ์เขียวหวาน พันธุ์ทับทิม ลักษณะผลทรงกลม ทรงกลมแป้น และทรงกลมจุก ผิวเปลือกบาง นุ่ม สีเหลือง สีเหลืองอมน้ำตาล และสีเขียว มีขนนิ่มเหมือนกำมะหยี่ เนื้อหนานุ่ม ปุยหุ้มเมล็ดสีขาวหนาฟู รสชาติหวาน ปลูกในเขตพื้นที่ 2 อำเภอของจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอควนโดน และอำเภอควนกาหลง

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์กระท้อน

- พันธุ์เบา : พันธุ์นิ่มนวล พันธุ์เขียวหวาน พันธุ์ทับทิม
- พันธุ์หนัก : พันธุ์อีล่า พันธุ์ปุ๋ยฝ้าย

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปร่าง มีทั้งทรงกลม ทรงกลมแป้น และทรงกลมจุก
- เปลือก ผิวเปลือกบาง นุ่ม มีขนนิ่มเหมือนกำมะหยี่ สีเหลือง สีเหลืองอมน้ำตาล และสีเขียว
- เนื้อ เนื้อหนานุ่ม ปุยหุ้มเมล็ดสีขาวหนาฟู
- รสชาติ เมื่อผลสุกจัดจะมีรสชาติดหวาน

(3) ลักษณะเฉพาะพันธุ์

- พันธุ์อีล่า ผิวเปลือกนิ่มไม่เรียบ สีเหลืองสด มีขนกำมะหยี่บาง น้ำหนักไม่น้อยกว่า 0.4 กิโลกรัม

ต่อผล

- พันธุ์ปุ๋ยฝ้าย ผิวเปลือกนิ่มบางเรียบ สีเหลืองนวล เนื้อหนานปานกลาง มีปุยแทรกเนื้อจนถึงเปลือก ปุยหุ้มเมล็ดหนา รสชาติดหวานละมุน ไม่หวานแหลม น้ำหนักไม่น้อยกว่า 0.3 กิโลกรัมต่อผล

- พันธุ์นิ่มนวล ขั้วสั้น ผิวเปลือกนิ่ม บางเรียบ สีเหลืองอมน้ำตาล ปุยหุ้มเมล็ดหนาฟู น้ำหนักไม่น้อยกว่า 0.3 กิโลกรัมต่อผล

- พันธุ์เขียวหวาน ผิวเปลือกนํม เรียบ สีเขียว เมื่อสุกจัดจะมีสีเหลืองนวล สามารถบริโภคได้ตั้งแต่ผลยังมีสีเขียว น้ำหนักไม่น้อยกว่า 0.3 กิโลกรัมต่อผล

- พันธุ์ทับทิม ผิวเปลือกนํม เรียบเนียน สีเหลืองนวล เนื้อหนา มีปุ่ยแทรก รสชาติหวาน น้ำหนักไม่น้อยกว่า 0.3 กิโลกรัมต่อผล

(4) ลักษณะทางเคมี

- ค่าความหวานอยู่ในช่วง 11 - 19 องศาบริกซ์

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ต้นพันธุ์ ได้จากการติดตา และการเสียบยอด ซึ่งใช้ต้นตอที่มาจากการเพาะเมล็ด โดยต้นพันธุ์กระถอขนานาปริกสตุลต้องปลูกในพื้นที่จังหวัดสตุล หรือจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น ต้นพันธุ์จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต้นพันธุ์จากจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

(2) เตรียมพื้นที่ปลูก โดยการไถพรวน ปรับพื้นที่แล้วทำการขุดหลุมปลูก หรืออาจจะทำการขุดร่องน้ำระหว่างแถวปลูกให้มีความกว้างและลึกพอประมาณตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อช่วยในการระบายน้ำได้เร็วขึ้น

(3) การวางผังปลูก กระถอเป็นไม้ผลที่มีทรงพุ่มขนาดใหญ่ มีระยะปลูกในช่วง 8 x 8 เมตร ถึง 10 x 10 เมตร แต่ถ้ามีการปฏิบัติดูแลที่ดี ตัดแต่งทรงพุ่มได้อย่างสม่ำเสมอ สามารถปรับระยะปลูกได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

(4) ขุดหลุมปลูกขนาดประมาณ 50 x 50 x 50 เซนติเมตร หรือให้มีขนาดเหมาะสมกับต้นพันธุ์ ทำการปรับปรุงดินด้วยการผสมดินกับปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก เศษใบไม้ อินทรีย์วัตถุอื่นๆ ตามความเหมาะสมของสภาพดิน

(5) วางต้นพันธุ์ที่เตรียมไว้ลงกลางหลุมให้ลึกเท่ากับระดับดินเดิม แล้วพูนดินบริเวณโคนต้นให้เป็นเนินสูงขึ้นมาเล็กน้อย กดดินให้แน่น ใส่มูลหูกยัดล้าต้นก้นลมพัดโยก และรดน้ำให้ชุ่ม

การดูแลรักษา

(1) การให้น้ำ ต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอจนต้นกระถอตั้งต้นได้ หรือเป็นระยะเวลาประมาณ 1 ปี หลังจาก 1 ปี สามารถให้น้ำห่างขึ้นได้พิจารณาตามสภาพภูมิอากาศ และช่วงที่ต้นกระถอเริ่มออกช่อดอก และติดผลจะต้องให้น้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลที่ติดแล้วเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ

(2) การตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งกิ่งต้นกระถอหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว โดยตัดแต่งกิ่งที่ถูกโรคหรือแมลงเข้าทำลาย กิ่งแห้งตาย กิ่งที่แน่นที่บู่อยู่ในทรงพุ่ม และตัดแต่งให้ทรงพุ่มเจริญออกทางด้านกว้าง เพื่อความสะดวกในการดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว

(3) การใส่ปุ๋ย ต้นกระถอที่ยังไม่ให้ผลผลิต ควรทำการใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้น ส่วนต้นกระถอที่ให้ผลผลิตแล้ว ใส่ปุ๋ยตามระยะความต้องการของพืช โดยประเภทและปริมาณปุ๋ยที่ใช้ พิจารณาจากขนาดของทรงพุ่ม ความสมบูรณ์ของต้น และปริมาณผลผลิตในแต่ละปี

(4) การห่อผล หลังจากดอกบานประมาณ 80 - 100 วัน หรือเมื่อผลจะมีขนาดโตกว่าไข่ไก่ หรือผิวเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเขียวเข้ม ห่อผลด้วยถุงพลาสติกสีเข้ม กระดาษสีน้ำตาล หรือวัสดุสีเข้มเพื่อป้องกันแมลง และทำให้กระทอนมีผิวสวย และทำการตกแต่งข้อผลไม่ให้เบียดกัน เลือกเด็ดผลที่มีรูปทรงไม่ดีออก

(5) การกำจัดวัชพืช หมั่นดูแลและเลือกใช้วิธีการป้องกันกำจัดวัชพืช แมลงศัตรูพืช และโรคพืชที่เหมาะสม และไม่ส่งผลเสียต่อกระทอน

การเก็บเกี่ยว

(1) ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว คือ ช่วงเดือนพฤษภาคม - เดือนกรกฎาคม

(2) อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ใช้วิธีนับอายุตั้งแต่ดอกบานถึงเก็บเกี่ยว กระทอนพันธุ์เบาอยู่ในช่วง 130 - 150 วัน และกระทอนพันธุ์หนัก อยู่ในช่วง 170 - 180 วัน

(3) วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้กรรไกร หรือกรรไกรสำหรับเก็บผลไม้ หรือใช้สวิง หรือใช้มือเก็บ หรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่เหมาะสม โดยต้องเก็บอย่างระมัดระวัง ไม่ให้ผลหล่นกระแทกพื้น

(4) หลังเก็บเกี่ยว นำวัสดุที่ห่อผลออก ระวังไม่ให้ข้าวผลหลุด คัดขนาด ทำความสะอาดผล และบรรจุในภาชนะที่เหมาะสม

(5) เก็บรักษา เก็บผลผลิตไว้ในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ป้องกันไม่ให้โดนแสงแดดโดยตรง วางบนตะแกรง หรือแท่นรองรับ ไม่วางบนพื้นดิน หรือพื้นปูนโดยตรง

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลาก หรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วย

(1) ชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระทอนนาปริกสตูล หรือ Na Prik Satun Santol หรือ Kra Ton Na Prik Satun

(2) ชื่อ ที่อยู่แหล่งผลิต เบอร์ติดต่อ ของผู้ผลิต หรือผู้ประกอบการค้า

(3) วัน เดือน ปี ที่เก็บเกี่ยว หรือ วันที่เหมาะสมในการบริโภค

(6) ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่การปลูกกระทอนนาปริกสตูล อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอควนโดน และอำเภอควนกาหลงของจังหวัดสตูล ตั้งอยู่ที่ราบระหว่างภูเขาที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกับเทือกเขาสันกาลาศีรี ล้อมด้วยภูเขาน้อยใหญ่เรียกว่ากลุ่มเขาโต๊ะกรัง ซึ่งเป็นภูเขาหินปูนยุคคอร์โดเวียเนียนอายุประมาณ 400 ล้านปี เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรต่างๆ แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์อย่างมาก และมีแหล่งน้ำซับซึมอยู่โดยรอบ เป็นพื้นที่บรรจบของสายน้ำสำคัญ 2 สาย ได้แก่ คลองโตนปาหนันที่ไหลมาจากบริเวณตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง และคลองเขียวที่ไหลมาจากบริเวณตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน รวมกันเป็นต้นกำเนิดของคลองคูสน-มาบัง ลำน้ำสายหลักของจังหวัดสตูล และมีฝายชลประทานคูสนกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตร อุปโภค และบริโภค ดินบริเวณนี้จึงมีความอุดมสมบูรณ์

ด้านสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากสตูลเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ทะเล มีฝนตกชุกในฤดูฝน และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดียอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด มีฝนตก เนื่องจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย ส่งผลให้มีฝนอยู่ในเกณฑ์ดี มีแหล่งน้ำธรรมชาติแหล่งน้ำชลประทาน และแหล่งน้ำใต้ดินจำนวนมาก ทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอ มีความชื้นที่เหมาะสม และมีช่วงแล้งสั้นทำให้ออกดอกติดผลได้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีอยู่ที่ 27.8 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 2,154.6 มิลลิเมตร และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 78

จากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศที่สำคัญดังกล่าว ด้วยดินที่อุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วยแร่ธาตุ มีน้ำใต้ดินที่มีคุณภาพ มีแหล่งน้ำที่เหมาะสมแก่การปลูกกระท้อน ประกอบกับกระบวนการปฏิบัติการดูแลรักษาด้วยความพิถีพิถันและใส่ใจของเกษตรกร ส่งผลให้กระท้อนนาปริกสตูลมีรสชาติที่หวานอร่อย เนื้อหนานุ่ม ฟูหุ้มเมล็ดหนาฟู ไม่เหนียว รสชาติหวานทั้งเนื้อและฟูหุ้มเมล็ด รับประทานเนื้อได้จนเกือบถึงเปลือกผล ซึ่งมีความโดดเด่น และแตกต่างจากกระท้อนในพื้นที่อื่นๆ อย่างชัดเจน

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดสตูลเป็นแหล่งกระท้อนพันธุ์ดี โดยเฉพาะกระท้อนที่ปลูกในพื้นที่บ้านนาปริก ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน เป็นแหล่งปลูกกระท้อนขนาดใหญ่ ของจังหวัดมานานกว่า 30 ปี ทำให้ชาวบ้านเรียกติดปากว่า "บ้านนาปริก" แต่เดิมชาวบ้านจังหวัดสตูลนิยมปลูกต้นกระท้อนพื้นบ้านเกือบทุกครัวเรือน แต่ปลูกในลักษณะหัวไร่ปลายนา หรือปลูกไว้บริเวณในครัวเรือน ไม่เน้นการดูแลรักษา ปล่อยให้ผลผลิตไปตามธรรมชาติ จึงมีผลขนาดเล็ก และมีรสชาติทั้งหวานบ้างเปรี้ยวบ้างปะปนกัน จนเมื่อปี พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้มีการวางนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถแข่งขันในตลาดโลก ด้วยการพัฒนาที่ดินเปลี่ยนพื้นที่ทำนาที่ได้ผลผลิตไม่สมบูรณ์มาเป็นสวนผลไม้ และมีการสำรวจจุดดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชพันธุ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งทางพื้นที่ได้ทำการสำรวจพบว่าพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกกระท้อน และได้รับการสนับสนุนกระท้อนสายพันธุ์ใหม่มาแจกจ่ายให้พื้นที่ได้ปลูก จำนวน 5 สายพันธุ์ คือ อีล่า ฟูฝ้าย นิ่มนวล เขียวหวาน และทับทิม โดยกระจายพันธุ์ให้กับชาวบ้านในพื้นที่เพาะปลูกจนได้รับการส่งเสริมเป็นพืชเศรษฐกิจท้องถิ่น เกษตรกรมีการปรับวิธีการปลูกกระท้อน จากเดิมที่ปล่อยให้โตไปตามธรรมชาติ มาเป็นลักษณะพืชเศรษฐกิจมากขึ้น มีการปลูกแบบสวนเชิงเดี่ยว คิดค้นการวางผังปลูกและการวางระบบน้ำ ด้วยการขุดร่องน้ำระหว่างแนวปลูกเพื่อจัดการน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่ซึ่งมีฝนตกชุก ซึ่งเทคนิค วิธีการ และองค์ความรู้เหล่านี้ ได้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาดังกล่าวให้กับลูกหลาน ทำให้กระท้อนนาปริกสตูล ยังคงเอกลักษณ์ และมีคุณภาพดีจนถึงปัจจุบัน

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตกระท้อนนาปริกสตูล ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอควนโดน และอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล รายละเอียดตามแผนที่

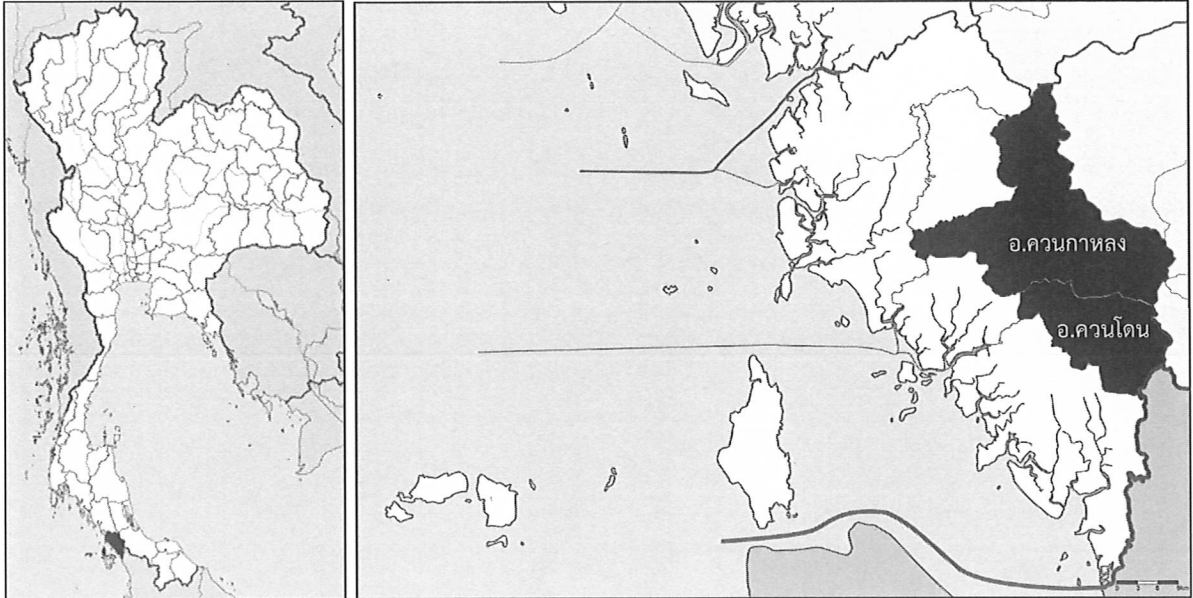
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) กระท้อนนาปริกสตูล ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า กระท้อนนาปริกสตูล รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เจือไนที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) ให้มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กระท้อนนาปริกสตูล
 - (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระท้อนนาปริกสตูล และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
-

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
กระท้อนนาปรักสตูล

ขอบเขตพื้นที่การผลิตกระท้อนนาปรักสตูล ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอกวนโดน และอำเภอกวนกาหลง
จังหวัดสตูล